Lietas Nr.C12099321

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Daugavpilī, 2021.gada 25.maijā

Daugavpils tiesas tiesnese I.Vaivode
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu .

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja/pers. A/ cēla tiesā prasību pret atbildētāju- /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

[1.1] Prasībā norādīts, ka laulībā ar /pers. D/, /datums/, prasītājai piedzima meita /pers. B/-atbildētāja lietā. Laulībā ar /pers. E/ prasītāja adoptēja /pers. F/, dzimušu /datums/. Visu savu apzinīgo mūža daļu prasītāja strādāja celtniecībā, lai varētu labi nopelnīt un pienācīgi uzturēt savas meitas, kurām tika nodrošināts viss nepieciešamais. Darbs celtniecībā bija ļoti grūts, kā rezultātā prasītāja ieguva arodslimību. Ar Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2020.gada 27.decembra lēmumu Nr.37-2020-3413 prasītājai noteikta 3.grupas invaliditāte ar pašaprūpes un darbu spējas zaudēšanu 25% apmērā. Sakarā ar minēto prasītāja jau gadu nestrādā. Iegūtā slimība liedz ne tikai strādāt algotu darbu, bet arī apkopt mājas vidi: prasītāja nevar ne mazgāt, ne noturēt rokā nazi, gatavojot ēdienu, ir grūti turēt rokā pat putekļu sūcēja rokturi, nevar gludināt. Māju apkopt palīdz jaunākā meita /pers. F/, kura prasītājas vietā, pārrodoties no mācībām, apdara visus mājas darbus, bez tam /pers. F/ palīdz arī materiāli ik mēnesi pārskaitot uz prasītājas norēķinu kontu naudas summu EUR 150 (viens simts piecdesmit eiro) apmērā, jo no savas invaliditātes pensijas, kuras apmērs ir EUR 300 (trīs simti eiro) mēnesī, prasītāja nevar nodrošināt pat minimālās vajadzības. Turklāt prasītājas apgādībā ir vēl viens bērns- dēls /pers. G/, dzimis /datums/. Lai pilnvērtīgi sevi uzturētu, nodrošinot ēdienu, higiēnas preces, zāļu iegādi, prasītājai mēnesī nepieciešami naudas līdzekļi EUR 780 (septiņi simti astoņdesmit eiro) apmērā, kas sastāv no sekojošām pozīcijām: ēdiens EUR 210 (30x7=210); ārstēšanās (zāles, vitamīni) EUR 100; higiēnas preces EUR 30; komunālo pakalpojumu apmaksa (siltums, atkritumu izvešana, elektrība, ūdens) EUR 200; apģērbs, apavi EUR 40; dēla /pers. G/ uzturēšana EUR 200, kopā EUR 780 (septiņi simti astoņdesmit eiro). Jaunākā meita /pers. F/ palīdz prasītājai gan morāli, gan fiziski, gan materiāli, savukārt no atbildētājas palīdzība netiek saņemta. Tādēļ tiek celta prasība par uzturlīdzekļu piedziņu. Atbildētāja ir labi situēta, viņa strādā un saņem pienācīgu algu, un var sniegt prasītājai materiālo palīdzību. Saskaņā ar Civillikuma 188.panta pirmo daļu, prasītāja lūdza, piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai uzturlīdzekļus EUR 250,00 apmērā ik mēnesi.

[2] Atbildētājai tika nosūtīts prasības pieteikums, nosakot rakstveida paskaidrojumu iesniegšanas termiņu līdz 2021.gada 9.martam.

[3] 2021.gada 4.martā atbildētāja iesniedza tiesai paskaidrojumu, kurā norādīja, ka prasību neatzīst. Prasība pamatota uz Civillikuma 188.panta pirmo daļu, ka pienākums uzturēt vecākus un vajadzības gadījumā arī vecvecākus gulstas uz visiem bērniem samērā ar viņu spējām uzturēt vecākus vai vecvecākus un mantas stāvokli. Strīdus par uzturlīdzekļiem vecākiem vai vecvecākiem izšķir tiesa. Konkrētajā gadījumā strīda izšķiršanai ir būtiski noskaidrot, vai prasītājai ir iestājušies tādi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kad viņa noteiktās arodslimības dēļ vairs nav darbaspējīga, bet ja ir darbaspējīga, tad kādā apmērā, kā arī to, vai bez viņai piešķirtās invaliditātes pensijas (300,00 EUR mēnesī) prasītājai ir vēl citi ienākumu avoti un iespējas tos gūt. Pienākums uzturēt vecāku Civillikuma 188.panta izpratnē nenozīmē to, ka pietiek vien ar faktu, ka attiecīgajam vecākam ir pilngadīgs bērns, bet vēl ir nepieciešams konstatēt, ka vecāks, pats no viņa gribas neatkarīgu apstākļu dēļ, vairs nespēj sev nodrošināt iztiku, kā dēļ bērnam iestājas tiesisks pienākums sniegt materiālu palīdzību nepieciešamās iztikas nodrošināšanai. Bez tam prasījumos, kas pamatoti ar Civillikuma 188.panta pirmo daļu, bez novērtējuma nevar tikt atstāti arī fakti par attiecīgā atbildētāja (bērna), pret kuru vecāks vērš savu prasījumu, materiālais stāvoklis (labklājības līmenis, ienākumi, īpašumi), tas ir, reālā (faktiskā) materiālā spēja dod uzturlīdzekļus vecākam. Saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 28.februāra spriedumu lietā SKC-60/2017 prasības celšana saskaņā ar Civillikuma 188.panta pirmo daļu, dod iespēju tiesai kontekstā ar Latvijas Civillikuma 1.pantu vērtēt un izspriest, vai konkrētajā gadījumā nav pamats piemērot Civillikuma 188.panta otro daļu, atbrīvojot bērnu (atbildētāju lietā) no pienākuma uzturēt vecāku uz Civillikuma 188.panta pirmās daļas pamata, ja tiek pierādīts, ka vecāks bez dibināta iemesla ir izvairījies pildīt savus pienākumus pret bērnu (dod iespēju atbrīvoties no pienākuma uzturēt vecāku attiecīgās tiesvedības ietvaros). Attiecībā uz prasītājas darba spējīgumu ir konstatējams, ka prasītājai piešķirtā 3.invaliditātes grupa ar darbaspēju zaudēšanu 25% apmērā, norāda uz to, ka prasītājas darbaspējas lielākajā to daļā (75%) nav zudušas. Prasītāja ir darbaspējīga persona un var strādāt un gūt ienākumus pati. Prasītāja ir jauna sieviete, kurai ir tikai 43 gadi. Par cik viņa nav ne kopjama, ne darba nespējīga, tad nav pamata atzīt, ka prasītājai ir iestājušies tādi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kuru dēļ viņa no viņas gribas neatkarīgu apstākļu dēļ nevar pati sevi nodrošināt ar iztikas līdzekļiem. Prasītāja norāda, ka savu apzinīgo mūžu ir strādājusi celtniecībā. Minētais atbilst patiesībai, jo arī tagad prasītāja turpina strādāt šajā jomā, veicot dažādus celtniecības un remontdarbus. Kopš 2007.gada 12.septembra prasītājai pieder uzņēmums SIA /Nosaukums A/, ,juridiskā adrese: /adrese A/. Prasītāja ir vienīgā šī uzņēmuma daļu īpašniece un patiesā labuma guvēja. Uzņēmumam pieder kravas furgons Opel Vivaro, valsts reģistrācijas zīme /reģistrācijas numurs/, un turējumā - sabiedrības īpašnieces /pers. A/ ikdienas lietošanā esošā mašīna Volvo ??60, valsts reģistrācijas zīme /reģistrācijas numurs/ Prasītājai piederošais SIA /Nosaukums A/ ofiss izvietots prasītājai piederošajā nekustamajā īpašumā /adrese A/ , kur atsevišķi iekārtotas uzņēmuma telpas un atsevišķi prasītājas dzīvojamā māja, kur faktiski prasītāja ikdienā ar savu ģimeni arī dzīvo. Bez celtniecības un remontdarbu veikšanas prasītājai kā vienīgajai īpašniecei un patiesā labuma guvējai piederošais SIA /Nosaukums A/ nodarbojas un gūst ienākumus no dzīvojamo telpu īres. Uz SIA /Nosaukums A/ vārda reģistrēts dzīvoklis /adrese B/. Šis dzīvoklis portālā www.ss.com tiek piedāvāts izīrēšanai kā ,,ideāli piemērots ģimenēm, darbiniekiem komandējumā, cilvēkiem, kuri pilsētā ir neilgu laiku". Kā apliecina SIA /Nosaukums A/ 2021.gada 21.februāra Dzīvojamo telpu nomas līgums un kvīts Nr. 32704, sērija ND, tad šī dzīvokļa /adrese B/ viena diennakts īre fiziskai personai izmaksājusi 26,00 EUR. Bez tam prasītājas laulātajam /pers. K/ pieder dzīvokļa īpašums /adrese/. kurš tāpat kā prasītājas uzņēmumam piederošais dzīvokļa īpašums, tiek izīrēts portālā www.ss.com. Prasītāja ir norādījusi, lai pilnvērtīgi sevi uzturētu, nodrošinot ēdienu, higiēnas preces, zāļu iegādi, viņai mēnesī , nepieciešami naudas līdzekļi 780,00 EUR, kas sastāv no prasībā uzskaitītām pozīcijām, tai skaitā, 200,00 EUR prasītājas dēla /pers. G/ uzturēšana. Saistībā ar augstāk norādītajiem faktiem atbildētāja uzskata, ka prasītājas nepilngadīgā dēla/pers.G/ uzturēšana nekādā veidā nav attiecināma uz atbildētājas pienākumiem pret prasītāju. /pers.G/ tēvs - /pers. K/ ir jauns, darbaspējīgs vīrietis, kurš papildus

algotam darbam piepelnās ar dzīvokļa izīrēšanu. Nepilngadīgā /pers.G/uzturēšana atbilstoši Latvijas Civillikuma 179.pantam ir nepilngadīgā bērna abu vecāku pienākums, savukārt gādāšana par savu laulāto un kopīgas rūpes par ģimenes labklājību saskaņā ar Civillikuma 84.pantu ir katra no laulātajiem pienākums. Prasītāja ir cēlusi prasību pret vienu no savām meitām - atbildētāju /pers. B/, pieprasot no viņas ik mēnesi uzturlīdzekļus 250,00 EUR apmērā, bet savā prasībā nav norādījusi nevienu pamatojumu, kāpēc uzturlīdzekļi, ja tādi būtu nepieciešami prasītājai, netiek prasīti no vīra /pers. K/. Atbildētājai ir pamats uzskatīt, ka prasītāja, ceļot tiesā prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no viņas, nav rīkojusies pēc labas ticības, kā to paredz Latvijas Civillikuma 1.pants (tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības). Atbildētāja iesniedz tiesai Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas 2017.gada 31.oktobra Lēmumu Nr. 1-8/63736-10714 par uzturlīdzekļu izmaksu, jo prasītāja, neskatoties uz to, ka /pers. B/ mācījās /nosaukums/, meitu materiāli neuzturēja. Atbildētāja vienā mājsaimniecībā ar māti dzīvoja līdz 2017.gada 3.augustam. No mājām bija spiesta aiziet, jo māte bija morāli un fiziski vardarbīga. Par cik atbildētāja turpināja mācības vidusskolā, bet māte viņu neuzturēja, uzturlīdzekļus pēc pilngadības sasniegšanas līdz mācību pabeigšanai atbildētājai maksāja Uzturlīdzekļu garantiju fonds. Kad atbildētāja vairs nespēja izturēt morālo un fizisko vardarbību no prasītājas puses un aizgāja projām, prasītāja turpināja viņu vajāt un terorizēt, rakstīja par viņu visāda veida nepamatotas, melīgas sūdzības. Kad atbildētāja sāka strādāt, prasītāja ar melīgām sūdzībām mēģināja panākt atbildētājas atbrīvošanu no darba. Prasītāja pat mēģināja atbildētāju nepatiesi apsūdzēt mēģinājumā viņu nogalināt. Līdz ar to atbildētāja 2020.gada maijā bija spiesta vērsties pēc palīdzības Zemgales rajona tiesā (Jēkabpilī), lūdzot pagaidu aizsardzību pret vardarbību, jo prasītājas uzvedība jau radīja šaubas par viņas psihisko stāvokli. Augstāk norādītie apstākļi pierāda to, ka prasītāja ļaunprātīgi nav pildījusi savus vecāka pienākumus un nav apgādājusi atbildētāju laikā, kad atbildētāja mācījās /nosaukums/. Līdz ar to atbildētāja nav pildījusi *Latvijas Civillikuma 179.panta pirmajā un otrajā daļā* noteikto vecāka pienākumu samērā ar savām spējām un mantas stāvokli gādāt par sava uzturamā bērna uzturēšanu, tai skaitā, arī tajos gadījumos, kad bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem Prasītāja nav pildījusi savus vecāka pienākumus arī attiecībā uz cieņpilnu attiecību veidošanu ar savu bērnu, bet tieši pretēji ilgstoši vajājusi, terorizējusi, nepatiesi apsūdzējusi meitu sevišķi smagos noziedzīgos nodarījumos (draudos nodarīt smagus miesas bojājumus, slepkavības mēģinājumā). Atbildētāja ļaunprātīgi un mērķtiecīgi rīkojusies, lai atbildētāja tiktu atlaista no darba Pirmskolas izglītības iestādē /Nosaukums B/, iesniedzot nepatiesu sūdzību iestādes vadītājai. Civillikuma 188.panta otrā daļa paredz, ka bērnu var atbrīvot no pienākuma uzturēt vecākus vai vecvecākus, ja tiek konstatēts, ka vecāki vai vecvecāki bez dibinātiem iemesliem izvairījušies pildīt savus pienākumus pret bērnu. Konkrētajā lietā ir konstatējami šādi faktiskie apstākļi un tiesiskais pamats atbildētājas atbrīvošanai no pienākuma uzturēt māti. Savukārt, attiecībā uz atbildētājas materiālajām iespējām nodrošināt savai darbaspējīgajai mātei ik mēnesi uzturlīdzekļus 250,00 EUR apmērā, ir norādāms, ka atbildētāja vidēji mēnesī pēc nodokļu ieturēšanas saņem darba atalgojumu 421,25 EUR. Bez tam atbildētāja pēc /nosaukums/ vidusskolas pabeigšanas ir turpinājusi mācības un ieguvusi augstāko izglītību, studiju procesa izmaksas nodrošinot ar Swedbank patēriņa kredītiem, kuru atmaksai ik mēnesi nepieciešami naudas līdzekļi 210,01 EUR apmērā. Bez tam atbildētāja sastāv grūtnieču uzskaitē un gaida bērnu. Ņemot vērā atbildētājas vidējo mēneša darba algas apmēru (421,25 EUR) un obligātos izdevumus kredīta atmaksai mēnesī par summu 210,01 EUR, tad atbildētājai pārējo ikmēneša uztura un mājokļa izdevumu nodrošināšanai paliek mēnesī tikai 211,25 EUR, tas ir mazāka summa mēnesī, nekā prasītāja saņem tikai kā invaliditātes mēneša pensiju (300,00 EUR). Bez tam ņemams vērā, ka prasītāja bez invaliditātes pensijas 300,00 EUR mēnesī gūst ienākumus arī no sava uzņēmuma - SIA /Nosaukums A/ un dzīvokļa īpašuma īres. Savukārt atbildētājai ir nopietnas veselības problēmas, uz ko norāda medicīniskie dokumenti. Atbildētājai nekustamais īpašums nepieder un nav arī reģistrēti transportlīdzekļi. Dzīvoklis, /adrese/, kurā atbildētāja dzīvo, tiek īrēts no fiziskas personas. Pie esošajiem apstākļiem ir pamats konstatēt, ka atbildētājas materiālais stāvoklis ir sliktāks, nekā prasītājai un atbildētājas ienākumi un mantas stāvoklis mazāks nekā prasītājai. Ievērojot visu augstāk minēto atbildētāja lūdza noraidīt prasību kā nepamatotu.

[4] Ar Daugavpils tiesas 2021.gada 4.marta lēmumu pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, lietas izskatīšana tika nolikta rakstveida procesā 2021.gada 25.maijā plkst.9:30 un lietas dalībniekiem noteikts termiņš līdz 2021.gada 25.aprīlim iesniegt lietā papildus paskaidrojumus vai procesuālus lūgumus.

[5] Noliktajā termiņā no lietas dalībniekiem netika saņemti ne paskaidrojumi, ne arī procesuāli lūgumi.

[6] Pēc termiņa notecējuma, 2021.gada 11.maijā prasītāja iesniedza lūgumu par rakstveida pierādījumu pievienošanu lietā un kā arī 2021.gada 19.maijā iesniedza iebildumus par atbildētājas sniegto paskaidrojumu. Prasītāja norādīja, ka atbildētāja piedzima kā slimīgs bērns un no dzimšanas atbildētājai bija problēmas ar elpošanas ceļiem, abu kāju plakanpēda, psoriāze, redzes problēmas, kā arī augdama atbildētāja bieži slimoja ar saaukstēšanās slimībām. Abām meitām bija problēmas ar žokli un bija jānēsā zobu breketes, kuras izmaksāja EUR 700 (septiņi simti eiro). Ārstējot atbildētājai astmu, plakanpēdu, prasītāja izbraukāja visus Rīgas speciālistus, gandrīz sešus gadus nodzīvoja /vieta/. Brilles atbildētājai tika mainītas vismaz 3 reizes gadā. Adenoīdu operēja tikai /vieta/, tādēļ sameklēja nosūtījumus uz /vieta/, dzīvoja un apmaksāja viesnīcu /vieta/. Trīs gadus pēc kārtas, kad atbildētāja mācījās no 8.klases līdz 11.klasei, ik rītu veda atbildētāju uz poliklīniku, kur LORS veica deguna blakus dobuma skalošanu. Bija veiktas visiespējamākās maksas potes - pret ērču encefalītu, C hepatītu, ? hepatītu, ? hepatītu, pneimokoka pote utt. Atbildētājai bija reti, plāni un trausli mati, jo no dzimšanas galvas ādā bija psoriāze. Lai likvidētu šo problēmu, aptiekā pieteica speciālas smēres, taisīja maskas no sīpoliem, izraka simtiem kilogramu kalmju, kuras novārīja un skaloja meitai matus. Kad atbildētāja mācījās 9.klasē, skolā notika nelaimes gadījums, un pēc kritiena atbildētājai plīsa aknas. Lai ārstētu aknu plīsumu, prasītāja panāca asins pārliešanu, izmantojot plazmu, kas ļāva iztikt bez operācijas. Atbildētājas paskaidrojumos, viss, kas rakstīts par veselību ir pilnīgi meli. Rūpējoties par meitas izglītību un attīstību, prasītāja iekārtoja atbildētāju mūzikas skolā - vijoles klasē, nomāja no mūzikas skolas instrumentu un maksāja gan par nodarbībām, gan par instrumentu. Sistemātiski veda meitas uz /vieta/ peldbaseinu un maksāja par to. No pirmās klases atbildētāja apmeklēja privātskolotāju, kurš mācīja angļu valodu, veda meitu uz poļu valodas apmācībām, kā arī vēlāk atdeva poļu skolā. Mācoties poļu skolā, atbildētājai bija nodrošināta iespēja daudz laika pavadīt Polijā, apmaiņas programmas ģimenē. Katru reizi pirms brauciena uz /vieta A/, tika pirktas jaunas mantas, apmaiņas ģimenes locekļiem tika pirktas dāvanas. Lai piedalītos matemātikas olimpiādēs, bija papildus jāņem nodarbības. Matemātikas privātskolotāju atbildētāja apmeklēja divas reizes nedēļā, sākot no 2.klases līdz 11.klasei, kas deva viņai iespēju piedalīties republikas olimpiādēs. Vēl maksāja par latviešu valodas repetitoru. Lai ieaudzinātu meitās drosmi, māku sevi pasniegt un spēju izteikties, apmaksāja meitām skatuves runas pulciņu. Atbildētāja apmeklēja trīs gadus hip-hopa dejas pulciņu, kur guva labus sasniegumus, brauca uzstāties uz citām pilsētām, kur vienmēr līdzi vajadzēja dot ēdienu, kā arī vienmēr vajadzēja pirkt un šūt speciālus tērpus. No 9.klases atbildētāja mācījās mākslas skolā, jo patika gleznot. Vienmēr sekoja līdzi atbildētājas mācībām un no skolas ir saņēmusi atzinības rakstus. Atbildētāja bija labi un moderni ģērbta. Kad atbildētāja mācījās 12.klasē, sāka pārmērīgi pievērst uzmanību pretējā dzimuma pārstāvjiem, būdama 12.klases audzēkne, uzsāka kopdzīvi ar draugu. Ne lūgšanas, ne raudāšana nelīdzēja, atbildētāja vienkārši aizgāja no mājām. Neskatoties uz to, 2017.gada jūnijā, jūlijā, augustā prasītāja deva naudu atbildētājai un šos naudas līdzekļus atbildētāja ielika savā bankas kontā. Ar tēvu 2017.gada 10.maijā atbildētāja noslēdza līgumu, ka viņš maksās uzturlīdzekļus un viņš tos maksāja . Neskatoties uz apstākļiem, ka uzturlīdzekļi tika maksāti, atbildētāja vērsās Uzturlīdzekļu garantiju fondā cerībā saņemt vēl papildus uzturlīdzekļus no valsts, maldīgi domājot, ka tas paliks neatklāts. No 5.klases prasītāja veica uzkrājuma maksājumus atbildētājai, kā arī joprojām maksā ERGO traumu un dzīvības apdrošināšanu. Atbildētājai ir labs mantiskais stāvoklis, jo uztur sugas suni, sugas kaķi un sugas trusi, tērējot uz tiem naudas līdzekļus gan apkopšanai, gan barošanai, gan ārstēšanai un tai pat laikā raksta, ka viņai nav naudas līdzekļu, lai palīdzētu mātei. Apstāklis, ka prasītājai ir firma neko nemaina. Prasītāja nevar strādāt un nestrādā, dividentes nesaņem, izsniedza pilnvaru meitai /pers. F/, kura arī organizē un veic uzņēmējdarbību. Atbildētāja nesaprot, ka ienākumi, ko gūst firma "/nosaukums A/" ir nevis prasītājas naudas līdzekļi, bet gan uzņēmuma

naudas līdzekļi, kuri tiek ieguldīti uzņēmuma attīstībai, nevis ielikti prasītājas kabatā, kā to norāda atbildētāja. Papildus ienākumiem, ko atbildētāja gūst oficiālā darbā bērnudārzā "/nosaukums/", atbildētāja nodarbojas ar hennas tetovējumu veikšanu, viena tetovējuma veikšana maksā EUR 40 (četrdesmit eiro). Pastāvot šādiem apstākļiem atbildētājai ir pienākums sniegt atbalstu maksājot uzturlīdzekļus. Attiecībā par vīru norāda, ka pie pirmajām grūtībām, kad prasītājai radās problēmas ar veselību, vīrs kļuva neuzticīgs un neuzticība bija par iemeslu, ka 2021.gada janvārī prasītāja iesniedza tiesā prasību par laulības šķiršanu.

Motīvu daļa

[7] Novērtējot lietā iesniegtos rakstveida paskaidrojumus, kopsakarā ar iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa secina, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

[8] Lietā nav strīda, ka atbildētāja-/pers. B/ ir prasītājas-/pers. A/ meita. Strīds pastāv par to, vai ir iestājies pienākums atbildētājai uzturēt prasītāju.

[9] Civillikuma 188.pantā noteikts, ka pienākums uzturēt vecākus un vajadzības gadījumā arī vecvecākus gulstas uz visiem bērniem samērā ar viņu spējām uzturēt vecākus vai vecvecākus un mantas stāvokli. Strīdus par uzturlīdzekļiem vecākiem vai vecvecākiem izšķir tiesa.

[9.1] Civillikuma 188.panta izpratnē ar vajadzības gadījumu jāsaprot vecāka nepieciešamība pēc papildus līdzekļiem tādu iemeslu dēļ, dēļ kuriem viņš pats nespēj sevi nodrošināt un apgādāt. Nepieciešamību pēc papildus līdzekļiem un to apmēru pamato faktiskie apstākļi katrā atsevišķā situācijā, kurus, izspriežot lietu, jāvērtē tiesai. Savukārt, fakts, ka vecākiem vajadzīga bērna apgādība, jāpamato prasītājam, tādējādi pierādīšanas pienākums, prasot uzturlīdzekļus no bērniem, gulstas uz vecākiem. Tikai pēc tam, kad tiesa uzskata par pierādītu un pamatotu vajadzību pēc papildus līdzekļiem, tai jāvērtē, kādā apmērā un kādās daļās prasītājam bērniem ir pienākums to sniegt (sk. Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 27.aprīļa spriedums lietā Nr.SKC-160 un 2011.gada 22.jūnija spriedums lietā Nr.SKC-1029).

[10] Secīgi, izšķirot strīdu par uzturlīdzekļu piedziņu vecākam, tiesai primāri jānoskaidro jautājums par vecāka nepieciešamību pēc papildus līdzekļiem, savukārt pēc tam jānovērtē bērna mantas stāvoklis.

[10.1] No Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2020.gada 27.decembra lēmuma Nr.37-2020-3413 izriet, ka prasītājai ir mēreni izteikts funkcionālo spēju ierobežojums, kas radies arodslimības rezultātā un prasītājas integrācija sabiedrībā, pašaprūpes un darba spējas savā profesijā ir mēreni ierobežotas, tāpēc nolemts noteikt vispārējo darbspēju zaudējumu 25% un noteikt invaliditāti-trešo grupu. Invaliditāte un darbspēju zaudējums prasītājai noteikts no 17.12.2020.līdz 16.12.2021.

[10.2] Ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Jēkabpils reģionālās nodaļas 2021.gada 15.janvāra izziņu Nr.21/123105 apliecināts, ka prasītājai laikā no 2020.gada 1.janvāra līdz 2020.gada 23.augustam aprēķināts slimības pabalsts EUR 4722,11 apmērā, tas ir, vidēji EUR 590,26 mēnesī.

[10.3] Prasītāja norāda, ka saņem invaliditātes pensiju EUR 300,00 mēnesī un nevar nodrošināt pat minimālās vajadzības. Materiāli palīdz meita /pers. F/, ik mēnesi pārskaitot uz kontu naudas līdzekļus EUR 150,00 mēnesī, savukārt atbildētāja materiālo palīdzību nesniedz.

[10.4] Prasītāja norāda, lai pilnvērtīgi sevi uzturētu, nodrošinot ēdienu, higiēnas preces, zāļu iegādi, mēnesī nepieciešami naudas līdzekļi EUR 780 (septiņi simti astoņdesmit eiro) apmērā, kas sastāv no sekojošām pozīcijām: ēdiens EUR 210 (30x7=210); ārstēšanās (zāles, vitamīni) EUR 100; higiēnas preces EUR 30; komunālo pakalpojumu apmaksa (siltums, atkritumu izvešana, elektrība, ūdens) EUR 200; apģērbs, apavi EUR 40; dēla /pers. G/ uzturēšana EUR 200, kopā EUR 780 (septiņi simti astoņdesmit eiro).

[10.5] Atbildētāja iebilda uzturlīdzekļu piedziņai norādot, ka prasītājai piešķirta 3.invaliditātes grupa ar darbaspēju zaudēšanu 25% apmērā, no kā secināms, ka prasītājas darbaspējas lielākajā to daļā (75%) nav zudušas. Līdz ar ko prasītāja ir darbaspējīga persona un var strādāt un gūt ienākumus pati. Prasītāja ir jauna sieviete, kurai ir tikai 43 gadi. Par cik viņa nav ne kopjama, ne darba nespējīga, tad nav pamata atzīt, ka prasītājai ir iestājušies tādi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kuru dēļ viņa no viņas gribas neatkarīgu apstākļu dēļ nevar pati sevi nodrošināt ar iztikas līdzekļiem. Bez piešķirtās invaliditātes pensijas (300,00 EUR mēnesī) prasītājai ir vēl citi ienākumu avoti, kā arī iespējas tos gūt. Prasītāja turpina strādāt celtniecības jomā, veicot dažādus celtniecības un remontdarbus. Kopš 2007.gada 12.septembra prasītājai pieder uzņēmums SIA /Nosaukums A/, ,juridiskā adrese: /adrese A/. Prasītāja ir vienīgā šī uzņēmuma daļu īpašniece un patiesā labuma guvēja. Uzņēmumam pieder kravas furgons Opel Vivaro, valsts reģistrācijas zīme /reģistrācijas numurs/, un turējumā - sabiedrības īpašnieces /pers. A/ ikdienas lietošanā esošā mašīna Volvo ??60, valsts reģistrācijas zīme /reģistrācijas numurs/. Prasītājai piederošais SIA /Nosaukums A/ ofiss izvietots prasītājai piederošajā nekustamajā īpašumā /adrese/ , kur atsevišķi iekārtotas uzņēmuma telpas un atsevišķi prasītājas dzīvojamā māja, kur faktiski prasītāja ikdienā ar savu ģimeni arī dzīvo. Bez celtniecības un remontdarbu veikšanas prasītājai kā vienīgajai īpašniecei un patiesā labuma guvējai piederošais SIA /Nosaukums A/ nodarbojas un gūst ienākumus no dzīvojamo telpu īres. Uz SIA /Nosaukums A/ vārda reģistrēts dzīvoklis /adrese B/. Šis dzīvoklis portālā www.ss.com tiek piedāvāts izīrēšanai kā ,,ideāli piemērots ģimenēm, darbiniekiem komandējumā, cilvēkiem, kuri pilsētā ir neilgu laiku". Kā apliecina SIA /Nosaukums A/ 2021.gada 21.februāra Dzīvojamo telpu nomas līgums un kvīts Nr. 32704, sērija ND, tad šī dzīvokļa /adrese B/ viena diennakts īre fiziskai personai izmaksājusi 26,00 EUR. Bez tam prasītājas laulātajam /pers. K/ pieder dzīvokļa īpašums /adrese/, kurš tāpat kā prasītājas uzņēmumam piederošais dzīvokļa īpašums, tiek izīrēts portālā www.ss.com.

[10.6] Tiesai, novērtējot prasītājas vecumu un veselības stāvokli, nav pamata apšaubīt, ka prasītājas pašaprūpes un darba spējas savā profesijā ir mēreni ierobežotas, jo noteikts vispārējo darbspēju zaudējums 25%, ko apliecina Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2020.gada 27.decembra lēmums Nr.37-2020-3413. Tai pat laikā tiesa atzīst, ka nav gūti pierādījumi, ka darbspēju zaudējums ir tik būtisks, vai veselības stāvoklis ir tik slikts, kas liedz prasītājai strādāt un gūt ienākumus no algota darba. No lietas materiāliem izriet, ka prasītāja, neskatoties uz savu veselības stāvokli, joprojām ir SIA "/nosaukums A/" vienīgā dalībniece un labuma guvēja. Turklāt SIA "/nosaukums A/" juridiskā adrese ir reģistrēta prasītājai piederošajā nekustamajā īpašumā–dzīvojamā māja /adrese A/, kas liek secināt, ka prasītāja turpina strādāt sabiedrībā un nepieciešamības gadījumā var uzlabot savu finansiālo stāvokli. SIA "/nosaukums A/" pieder transportlīdzeklis OPEL VIVARO, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/ un turējumā atrodas transportlīdzeklis VOLVO XC60, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, ko apliecina izdruka no CSDD datu bāzes. No lietas materiāliem izriet, ka SIA "/nosaukums A/" pieder nekustamais īpašums–dzīvoklis /adrese B/, kurš tiek iznomāts un gūti ienākumi saņemot nomas naudas. Šie fakti liek apšaubīt prasītājas argumentus, ka prasītājas vienīgais ienākumu avots ir invaliditātes pensija EUR 300,00 mēnesī. Novērtējot iepriekšminētos faktus, kas liecina, ka prasītājas rīcībā ir nekustamie īpašumi un kustamā manta (transportlīdzekļi OPEL VIVARO, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/ un VOLVO XC60, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/), kas tiek izmantoti saimnieciskās darbības veikšanai, kā arī prasītāja ir vienīgā dalībniece un labuma guvēja sabiedrībā "/reģistrācijas numurs/", tiesa atzīst, ka prasītājas mantiskais stāvoklis ir tāds, kas nerada pienākumu atbildētājai maksāt prasītājai uzturlīdzekļus.

[11] Kā tiesa secina, tad likums bērna pienākumu uzturēt vecākus ir saistījis arī ar bērna mantas stāvokli un reālajām iespējām sniegt uzturlīdzekļus, tādēļ tiesai ir jāvērtē arī šie aspekti.

[11.1] No atbildētājas paskaidrojumā norādītā un rakstveida pierādījumiem-pirmskolas izglītības iestādes "/nosaukums/" darba samaksas aprēķiniem laikā no 2019.gada 1.decembra līdz 2020.gada 31.decembrim ir pierādīts, ka prasītāja guvusi ienākumus EUR 8321,13 apmērā, jeb vidēji EUR 640,09 mēnesī (pirms nodokļu nomaksas), bet pēc nodokļu nomaksas tie ir EUR 6063,38 jeb EUR 466,41 mēnesī.

[11.2] Ar izdrukām no AS "Swedbank" ir apliecināts, ka saskaņā ar Līgumu 20-011659-PT prasītāja ik mēnesi maksā kredītu EUR 134,05 apmērā (kredīta maksājumu beigu termiņš 2022.gada 11.septembris) un saskaņā ar līgumu 20-017988-PT maksā kredītu EUR 76,16 mēnesī (kredīta maksājumu beigu termiņš 2023.gada 11.jūnijs), kopā kredīta maksājums EUR 210,21 mēnesī.

[11.3] Atbildētājai nekustamais īpašums nepieder un nav arī reģistrēti transportlīdzekļi.

[11.4] Ar Mātes pases kopiju apliecināts, ka atbildētājai ir gaidāma bērna piedzimšana.

[11.5] Novērtējot atbildētājas ienākumus un mantisko stāvokli, tiesa atzīst, ka atbildētājas mantiskais stāvoklis neliecina par viņas spējām dot prasītājai uzturlīdzekļus, jo ienākumi, lai arī ir nedaudz lielāki par prasītājas invaliditātes pensiju, taču puse no tiem jāatdod kredīta samaksai, kā arī atbildētājai ir veselības problēmas (ko savos paskaidrojumos ir apstiprinājusi pati prasītāja), līdz ar to arī atbildētājai ir nepieciešami līdzekļi veselības aprūpei, kā arī nepieciešami līdzekļi ēdienam, apģērbam, apaviem, sadzīves priekšmetiem, higiēnai, maksājumiem par dzīvokli.

[11.6] Tiesa nav guvusi pierādījumus, ka prasītāja ir labi situēta, kā to savos paskaidrojumos norādīja prasītāja, kā arī nav gūti pierādījumi, ka atbildētājai ir papildus ienākumi.

[12] Ņemot vērā to, ka tiesā celta prasība par uzturlīdzekļu piedziņu, kas pamatota ar Civillikuma 188.panta pirmo daļu, tiesa nevērtē atbildētājas argumentus par atbrīvošanu no pienākuma uzturēt prasītāju, ko paredz Civillikuma 188.panta otrā daļa, jo pretprasība par atbrīvošanu no mātes uzturēšanas pienākuma nav celta.

[13] Ņemot vērā augstāk norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma pilnībā.

[14] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja, ceļot prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos ir atbrīvota.

[14.1] Ievērojot to, ka prasība noraidīta pilnīgi, atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta ceturtās daļas noteikumiem tiesas izdevumus uzņemas valsts.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 92.pantu, 93.pantu, 97.pantu, 187.-193. pantiem, tiesa,

nosprieda:

/pers. A/ prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu noraidīt pilnībā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesai 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas-2021.gada 25.maija, iesniedzot sūdzību Daugavpils tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams tiesa kancelejā 2021.gada 25.maijā.

Tiesnese I.Vaivode.